

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Flores Directorii Inqvisitorvm

Bariola, Luigi

Mediolani, 1625

Concilivm Octavvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11434

CONSILIVM OCTAVVM.

Vidam creditor iudicialiter protestatus est eius debitori moroso tam per lapsu diei, quam per interpellationem hominis de omnibus, & quibuscumque damnis, & interesse ob tardatam solutionem patiendis simplici iuramento creditoris iuxta contenta liquidandis. Debitore vero perdurante in mora, coactus fuit creditor vendere eius frumentum viliori ad eius urgentissima debita soluenda.

Quæritur, an prædicta protestatio generalis sufficiat ad hoc, ut creditor possit à debitore moroso, consequi refectionem damni passi in venditione frumenti, An vero debitori fuerit specificè denuncianda frumenti venditio.

Videtur, quod fuerit necessaria specifica denuntiatio per l. primam, §. licet ff. de pericul. & com. ubi deciditur, stante mora emptoris non posse per venditorem effundi vinum, nisi in specie vini effusio emptori moroso denuntietur.

Secundò probatur, quis creditor non potest sumere pecuniam sub vsuris damno debitoris morosi, nisi de eo in specie admoneatur debitor, sic Angel. verbo Usura nu. 20. quem sequitur Plot. de in lite iur. §. 12. nu. 6. in fin.

Tertiò probatur, quia ubi agitur de maximo præiudicio semper est facienda interpellatio debitori etiam aliàs per lapsum diei moroso; Sic Aretinus l. si ex legari causa colum. fin. ff. de verb. obligatione, & ibi Iason. n. 14. Gab. de solut. concl. 9. n. 13. Amb. de Vignat. c. salubriter de Usur. n. 264. Menoch. de Arbitr. Iud. casu. 119. n. 23. vers. Verù à prædictis in add.

Ex

Ex aduerso verò contrarium de iure Ciuili deciditur l. nummis depositis, ff. de in lit. iur. l. si penam l. cum stippulatus, §. cum venderet, l. fundum, ff. de verb. obligatione, cum similibus, quibus simpliciter habemus debitorem morosum ad omne interesse passum per creditorem teneri, nulla iniuncta obligatione creditori de admonendo debitorem de qualitate specifica damni futuri, & quòd à lege non exprimitur, neque nos exprimere debemus, l. de pratio ff. de publ. in rem act. Hinc communiter firmant Doctores creditorem data mora debitoris, absq; alia monitione posse accipere pecuniam sibi debitam sub vsuris, vel cambijs damno debitoris morosi, Inn. c. 1. nu. 2. Ant. de Butr. Abb. ibidem, las. in l. nummis ff. de in lit. iur. Curt. iun. in l. vnica C. de sent. quæ pro eo. Rom. conf. 101. & conf. 517. num. 13. Alexander conf. 221. lib. 2. & conf. 141. lib. 5. Nat. conf. 490. nu. 10. vol. 3. Præt. de interpretatione vlt. volunt. lib. 5. interpret. 2. dub. 2. num. 247.

Secundò probatur, quia debitor morosus dat causam efficacem damni per creditorem passi, Conrad. de contract. tract. 2. q. 30. concl. 2. proinde tenetur ad refectionem eiusdem, ac si fur esset, qui certè non est admonendus de damno futuro in specie, cum detentio iniusto habeat eandem malitiam, quã habet ablatio iniusta, ex D. Thom. 2. 2. q. 66. art. 3. Greg. de Valent. tom. 3. disp. 5. q. 6. de restit. punc. 2. vers. tertio probatur, Lessius de iust. & iur. lib. 2. cap. 17. dubit. 3. num. 16. & iniquam detentionem in conscientia verè reputari furtum, firmat singular. Salon. q. 66. art. 3. vers. ad vltimum respondeo tom. 1. maximè cum præceptum restitutionis vim negatiui præcepti habeat, in quo nulla admonitio requiritur,

quiritur, sed obligat ad semper quando potest, Ita
 D. Thom. l. c. art. 3. ad secundum, Sotus de iustitia,
 & iur. lib. 4. q. 6. art. 7. Salon. q. 62. art. 2. controuer.
 1. An restitutio sit in præcepto concl. vnica, versic.
 Dico 2. tom. 1. Rebell. de oblig. Iustit. parte 1. lib.
 2. q. 17. sect. 1. num. 2. quam sententiam sequitur
 etiam ex Iuristis Natt. conf. 591. num. 11. vol. 3.

Proinde expressè nullam requiri admonitionem
 in specie faciendam debitori post moram, secus
 ante moram docuerunt Riminal. Iun. conf. 69. num.
 19. vol. 1. Honded. consil. 41. nu. 26. vol. 2. Menoc.
 de arbitr. Iud. casu 119. num. 20. in addit. Nauar.
 in Comment. de vsur. nu. 55. vers. sed neque prius
 maximè in credito pecuniario, mora per solum diem
 lapsum inducente obligationem ad reficienda om-
 nia damna, etiam in foro conscientie, Lessius de
 Iust. & Iure lib. 2. cap. 20. de mutuo dubit. 10. num.
 69. Azor. instit. moral. par. 3. lib. 4. cap. 34. vers. se-
 cundò quæritur.

Tertiò probatur, quia si metu reuerentiali cre-
 ditor abstineret non modo à specifica intimatione
 damni futuri, sed etiam ab omni interpellatione,
 vbi tamen debitor ex coniecturis cognosceret cre-
 ditorem optare sibi satisfieri, teneretur debitor ad
 refectionem damnorum ex mora prouenientium,
 sic ex Theolog. Ricard. in 4. dist. 35. artic. 1. q. 2.
 Ang. verbo Mora, §. 1. Salon. q. 88. art. 2. tit. Con-
 stituciones requisitæ ad damnum n. 17. tom. 2. Azor.
 l. c. vers. 2. quæritur in fin. ex Iuristis Barth. & Ale-
 xander in l. si quis mihi bona, §. sed quid si manda-
 uit, ff. de acquir. hæred. Iason. in l. vinum, ff. si cert.
 pet. Dec. ibidem num. 12. Caphal. consil. 51. nu. 15.
 vol. 1. Menoch. referens D. Thom. de arbitr. Iudic.
 casu 220.

Quartò,

Quartò probatur, quia si mandans non dederit mandatario pecuniam ad mandatum explendum, potest mandatarius suscepto mandato etiam nulla mandantis mora præcedente, aut pecuniam sumere sub usuris, aut quas ipse habet vberrimas extinguere ad mandatum susceptum exequendum nulla prævia monitione de prædictis mandanti facta, idque ex sola obligatione mandati susceptionem consequente, & mandans nihilominus tenetur ad restitutionem tam usurarum, quam alterius damni mandatario, quòd multò magis poterit mandatarius post moram mandantis præstare l. si verò, non §. si mihi mandaueris ff. mandati, ergo idem licebit creditori facere post moram debitoris, maximè præcedente d. protestatione generali de qua in casu proposito.

Quintò probatur, quia si dederò pecuniam Titio, vt soluat creditori meo, non teneor Titium admonere de damno futuro, si promissa non præstiterit, sed tenetur ad interesse in casu moræ, l. Si verò, §. dedit tibi ff. mandati, ergo pari ratione si ergo reperam à Titio pecuniam, vt ergo immediatè soluiam meo creditori, non teneor Titium admonere de damno futuro, nisi soluerit, cum eadem sit ratio mediata, ac immediata solutionis, l. quod iussu, ff. de reg. iur. l. i. §. si iusserim ff. de acquir. poss. præsertim cum dans operam rei illicita, teneatur etià vltra eius intentionem, c. fin. de homic. in 6. quod ad casus etiam fortuitos ex mora prouenientes extendit Glos. ibidem, verbo culpa in addit. per iura ab ea relata.

Sextò probatur, quia si à debitore obligato ad statam diem soluere, pignora receperim nulla eadem distrahendi facultate in pactum deducta, possum

sum nihilominus elapsa die pignora distrahere nullo-
latenus debitore admonito de pignorum venditio-
ne, l. si conuenerit, ff. de pignor. act. ergo multo
magis potero meas res vendere, non admonito de-
bitore de venditione mearum rerum.

Nec valet si obijcias prædictam legem correctam
esse de iure Cod. l. fin. in principio C. de Iur. dom.
impetran. quò loci deciditur præcedere debere
unicam denuntiationem, quia Respon. dictam l.
loqui in casu quando dies adiecta non fait; Nos
verò sumus in casu vbi dies præfixa erat solutioni,
sic dictam legem limitat Rebell. de obligat. iust.
part. 2. lib. 10. q. vnica de oblig. pignor. nu. 13. Soa-
res de communi attestans in suo Thesaur. verbo Pi-
gnus vers. 1.

Secundo respondetur, dictam legem Codicis re-
quirere unicam denuntiationem, vt soluat, non ad-
monitionem de vendendo pignore, Glos. in dicta
l. fin. verbo denuntiatio, referens se ad casum, l. si
conuenerit, vbi requiritur trina denuntiatio vt sol-
uat, non trina monitio de vendendo pignus, quæ
denuntiatio, vt soluat etiam in foro conscientie
sufficere ad hoc, vt pignus vendi possit, docet Azor.
par. 3. lib. 7. cap. 10. de distract. pignor. vers. quintò
si nihil conuenerit.

Tertiò, Respondetur dictam legem fin. non esse
extendendam ad casum, quo quis vendit res pro-
prias, cum finis in diuersis, ex quibus inuicem il-
latio fieri prohibetur, l. Papinianus exuli, ff. de mi-
nor. & ius correctiuum non extenditur contra ius
commune, l. si verò, §. de viro, ff. solut. matr. Rot.
diuers. 1. par. decis. 475. nu. 6. etiam ex maiori parte
rationis. Ripa l. si constante, nu. 57. 59. ff. solut.
matr. Grammat. decis. 27. nu. 11. proinde facultas

quia

quæ antea de iure communi competebat unicuique creditori vendendi res proprias absque vlla denuntiatione debitori facienda, non censetur correctæ, aut reuocata per dictam l. fin. de sola pignorum distractione disponentem.

Septimò probatur, quia si ex conventionione data fuerit facultas creditori vendendi pignora, nisi ad statam diem solutio fiat, potest creditor absque vlla denuntiatione debitori facienda distrahere pignora, tam ex iure Digest. d. l. si conuenerit, quam de iure Cod. d. l. fin. Glos. in l. creditor hypothecæ, verb. testato, C. de distract. pignor. communiter Summistæ verb. pignus, sed per dictum pactum nihil aliud consequitur creditor, quam solam facultatem vendendi pignora, quæ aliàs citrà pactum eidem non competebat; sed hæc facultas de iure communi competit creditori vendendi res proprias; ergo sicut primò casu creditor non tenetur admonere debitorem, Idem in secundo dicendum erit, cum nulla ratio differentia assignari possit, proinde eadem iuris decisio, l. illud, ff. ad l. Aquiliam l. à Titio, ff. de verb. oblig. Cephal. consil. 413, nu. 27. lib. 3. Riminal. iun. conf. 67. nu. 16. vol. 1.

Octauò probatur, quia fideiussor conuentus non tenetur intimare debitori principali se distracturum esse vtz. frumentum proprium, nisi creditori soluat; sed nec requiritur protestatio generalis de omnibus, & quibuscunque damnis; verum fideiussori quæcunque damna etiam extraordinaria veniunt per debitorem principalem morosum reficienda absque alia denuntiatione, c. peruenit de fideiuss. ergo idem statuendum est in creditore respectu eius debitoris morosi, maximè præcedente protestatione generali, cum eadem sit ratio fideiussoris,

ac creditoris respectu eorum debitorum; Innoc. c. 1. num. 2. de vsur. Rom. consil. 517. num. 17. Salon. quæst. 78. art. 2. controuers. 8. nu. 5. tom. 2.

Nonò probatur, quia mandatarius suscepto mandato, si illud adimplere non possit, tenetur mandantem monere se non posse explere, aut sub conditione posse explere, l. si quis alicui, §. qui suscipit, ff. mandati: ergo etiam tenebitur admonere mandantem si nollet explere, vel sub conditione nollet, cum paria sint nolle, & non posse, c. prudentiam, §. adijcimus, extra de offic. deleg. Quod multò magis statuendum in debitore moroso, cum mandatarius obligetur solùm tit. gratuito; l. 1. ff. mandati; debitor verò morosus obligetur tit. oneroso ex contractu inito inter creditorem, & debitorem. Ergo multò magis tenetur admonere creditorem generaliter protestantem se esse soluturum, quotiescunque damna ab eo prætenfa, & protestata sint ascensura ad tantam summam.

Decimò probatur, quia ratio cur in specie sit facienda inthimatio debitori moroso, est ad hoc, vt debitor eius indemnitati prouidere possit, & excitetur ad solutionem faciendam, sed protestatio generalis plura damna continet, cum extendatur etiam ad inopinata; Menoch. consil. 38. nu. 42. vol. 1. & specialia in generalibus insint, l. generalibus. ff. de reg. iur. Ergo in conscientia magis operari etiam debet, quàm specialis protestatio venditionis frumenti, quæ poterat etiam debitori non fore damnosa, cum prætium frumenti posset crescere, aut saltem non crescere.

Ad obiecta facillimo negotio respondetur, ad l. 1. ff. de pericul. & com. dicimus effusionem vini, ideo in spetie intimandam esse emptori moroso, quia

quia continet inhumanitatem, effusione cedente in
 damnum manifestum emptoris, sine commode
 venditoris, cum melius sit vendi vinum, & pretium
 emptoti restitui. In casu verò proposito non potuit
 melius creditor providere eius indemnitati, quàm
 vendere eius frumentum; Unde si stante mora em-
 ptoris potest venditor distrahere vinum, absque
 denuntiatione facienda in specie emptori moroso,
 multò magis poterit creditor vendere res proprias
 absque vlla denuntiatione in specie facienda debi-
 tori moroso, maximè præcedente protestatione
 generali, vt habetur in d. l.

An Angelum, & Plotum, præterquam quod sit
 eorum dictum contra communem, vt patet in pri-
 ma ratione supra allata; adhuc dicitur, eosdem
 non loqui, vbi præcesserit interpellatio hominis,
 vel protestatio generalis creditoris facta debitori,
 prout est in casu proposito. Adde dictam doctri-
 nam Angeli singulariter limitari à Molina disput.
 315. num. 4. vers. quando item, ad casum quando
 sperandum erat intimationem specificam effectu-
 ram, vt debitor solueret, secus vbi non erat speran-
 dum, prout in casu proposito, in quo præcesserat
 generalis protestatio omnium, & quorumcunque
 damnorum simplici creditoris iuramento liquidando
 rum iuxtà conuenta, quæ magis excitare debebat
 debitorem ad soluendum, quàm specialis intima-
 tio vendendi frumentum, vt supra dictum est.

Adde, quòd creditor offert stare debitoris iura-
 mento quòd soluisset, si sibi in specie venditio fru-
 menti denuntiata fuisset.

Ad Aretinum, Ias. Ambr. de Vignat. Gab. Me-
 noch. ex aduerso allatos, Respondetur eosdem lo-
 qui in casu, vbi præcessit sola mora ex lapsu diei
 proin:

proinde dixerunt requiri interpellationem hominis, ubi agitur de maximo præiudicio debitoris, quæ in casu proposito fuit pluries facta; nihil autem dicunt de denuntiatione in specie facienda debitori de damno futuro, prout in præsentī casu quaeritur.

CONSILIVM NONVM.

Decis. 86. 102. 120. Congreg. Concilij Trid.

Rota Rom. vol. 4. ex Prosp. Farin. Prax.

Curie Archiep. Neap. cap. 86. 87.

Cap. Si fortè. distin. 63. Riccius collect. 1602.

Piscopus Ciuitatis N. moritur extra suam Diocesim, Attilius Canonicus, Vicarius Episcopi demortui conuocat Capitulum pro electione Vicarij Capituli, sede vacante; renuit Præpositus cum quatuor alijs Canonicis, eò quòd certum adhuc nuncium non habebatur de morte Episcopi. Hoc tamen non obstante Attilius cum quatuor Canonicis procedit ad electionem à quibus ipse Attilius elligitur in Vicarium Capituli. Habito autem mortis Episcopi certo nuntio, Præpositus vocat, inuitat, & rogat Canonicos omnes, vt ad electionem Vicarij conueniant. Attilius cum illis quatuor Canonicis noluit conuenire; tunc Præpositus cum alijs quatuor Canonicis (erant enim numero